JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ANTONIO LA PERGOLA
18 päivänä tammikuuta 1996 *

1. High Court of Irelandin 25.7.1994 esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 [1] ja yhteisön Irakin ja Kuwaitin kanssa käymän kaupan estämisestä 8 päivänä elokuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2340/90 [2] tulkintaa ja pätevyyttä.

2. Tapaus, jonka yhteydessä nämä kysymykset on esitetty, voidaan esittää seuraavalla tavalla tiivistettynä.

Anglo Irish Beef Processors International (jäljempänä Anglo Irish Beef) on naudanlihan kaupassa toimiva irlantilaisten yritysten yritysryhmä. Se oli saanut toimivaltaiselta irlantilaiselta viranomaiselta eli Minister for Agriculture, Food and Forestryltä (jäljempänä ministeriö) asetuksen N:o 3665/87 [3] mukaisesti ennakolta "vaihtelevaa vientitukea" naudanlihaerän toimitukseen Irakiin. Tässä vaiheessa on syytä selittää, mitä asetuksessa määritelty vaihteleva vientituki tarkoittaa. Tuen määrä riippuu siitä, mikä on tavaroiden määrämaa, ja se on mukautettu määrämaan markkinahintoihin. Tämän säännön keskeisenä tarkoituksena on helpottaa yhteisön tuotteiden myyntiä kolmansien maiden markkinoille siten, että viejälle korvataan yhteisön markkinahinnan ja tavarasta muualla maksettavan hinnan, joka on yleensä alhaisempi, välinen ero. Irakiin vietävistä tuotteista maksettavan tuen määrä oli huomattavan korkea.

Voimassa olevien yhteisön säännösten mukaisesti Anglo Irish Beef antoi ministeriön hyväksi pankkivakuuden, joka vastasi ennakolta maksettua tukea 20 prosentilla korotettuna. Vakuudella pyritään varmistamaan se, että viejälle ennakolta maksettu tuki palautetaan kyseiselle viranomaiselle, jos myöhemmin osoittautuu, että "tuen myöntämisen edellytykset eivät täyty" (ks. asetuksen N:o 3665/87 johdanto-osan 20. perustelukappale) tai jos "oikeus koski pienempää tukea" (asetuksen N:o 565/80 6 artikla).

* Alkuperäinen kieli: italia.

1 — EYVL L 351, s. 1.

2 — EYVL L 213, s. 1.

3 — Tätä asiaa koskee edellä mainittu asetus, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 9.2.1990 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 354/90 (EYVL L 38, s. 34), sekä maataloustuotteiden vientituen maksamisesta ennakolta 4 päivänä maaliskuuta 1980 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 565/80 (EYVL L 62, s. 5), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2026/83 (EYVL L 199, 22.7.1983, s. 12).

Kuten ennakkoratkaisupyynnössä todettiin, naudanliha ei ollut vielä saapunut perille, ja tarkemmin sanottuna se oli vasta Turkissa silloin, kun Irak asetettiin kauppasaartoon sen jälkeen kun se oli miehittänyt Kuwaitin. Kauppasaarto perustui Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston 6.8.1990 antamaan päätöslauselmaan nro 661 ja 8.8.1990 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2340/90, jota sovellettiin taannehtivasti 7.8.1990 alkaen.

Kauppasaarron vuoksi Turkin viranomaiset estivät Anglo Irish Beefin lastia kuljettavan laivan pääsyn Irakin alueelle. Naudanlihaa yritettiin turhaan myydä maihin, jotka olivat Irakia vastaavassa asemassa vientituen myöntämisen kannalta. Lopulta lasti myytiin muiden maiden markkinoille, joihin sovellettiin Anglo Irish Beefille jo myönnettyä vientitukea alempaa tukea. Ministeriö pyysi Anglo Irish Beefiä palauttamaan aiheettomasti saadun tuen osan, eikä se suostunut vapauttamaan pankkivakuutta ennen kuin palautusvelvollisuus oli täytetty. Koska toisaalta oltiin yhtä mieltä siitä, että olosuhteita, jotka estivät naudanlihan toimittamisen Irakiin, voitiin pitää ylivoimaisena esteenä, ministeriö ei määrännyt edellä mainitun asetuksen mukaisesti ylimääräistä 20 prosentin korotusta.

3. Anglo Irish Beef nosti tämän jälkeen kanteen High Courtissa kiistäen ministeriön palauttamisvaatimuksen ja pyysi vakuuden vapauttamista kokonaisuudessaan. Kansallinen tuomioistuin esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Voidaanko komission asetusta (ETY) N:o 3665/87 tulkita siten, että siinä kielletään se, että viejä menettää antamansa vakuuden edellä mainituissa olosuhteissa, eli joko ylivoimaisen esteen sattuessa tai sen vuoksi, että vakuuden menettäminen olisi kohtuutonta sellaisissa olosuhteissa, joilla menettämistä pyritään perustelemaan, taikka muiden syiden vuoksi?

2. Jos komission asetusta (ETY) N:o 3665/87 ei voida tulkita edellä mainitulla tavalla, onko se tämän vuoksi kokonaan tai osittain pätemätön?

3. Voidaanko neuvoston asetusta (ETY) N:o 2340/90 tulkita siten, että se koskee sellaisia tavaroita, jotka ovat matkalla Irakiin, ja jos näin on, onko tämä asetus kokonaan tai osittain pätemätön sen vuoksi, miten siinä käsitellään edelleen matkalla olevia tavaroita edellä mainituissa olosuhteissa?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

4. Jotta ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen voitaisiin vastata, on viitattava tiettyihin tässä asiassa varmoiksi oletettuihin tosiseikkoihin, jotka kansallinen tuomioistuin on esittänyt yhteisön tuomioistuimelle. Ensiksikin on todettava, että naudanliha, jonka vientiin tukea myönnettiin, ei saapunut perille tukihakemuksessa ilmoitettuun määräpaikkaan, vaan se myytiin muihin maihin, joihin suuntautuvaa myyntiä varten myönnetty tuki oli pienempi. Näin ollen viejä sai enemmän tukea kuin mihin sillä olisi ollut oikeus asetuksen mukaisesti. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy myös ilmi, että olosuhteita, jotka estivät naudanlihan viemisen alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan, on ilman muuta pidettävä ylivoimaisena esteenä.

Nämä ovat tämän asian tosiseikat. Kansallinen tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta sitä, voiko tukea myöntävä laitos pidättää sen osan vakuudesta, joka vastaa summaa, joka ei kuulu etuuden saajalle, kun otetaan huomioon se, että tavarat vietiin ylivoimaisen esteen vuoksi toiseen määräpaikkaan kuin alun perin oli tarkoitus.

Mielestäni vastaus tähän on asetuksen N:o 3665/87 33 artiklan 5 kohdassa, jossa säädetään seuraavaa: "Kun ylivoimaisen esteen vuoksi [*maksettava*] tuki on pienempi kuin ennakolta maksettu määrä, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisesti maksettavan tuen välistä erotusta". [4] Sitä vastoin silloin kun kyseessä ei ole ylivoimainen este, asianmukainen säännös on asetuksen 33 artiklan 3 kohdan d alakohta, jonka mukaan "pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisen tuen erotusta, johon lisätään 20 prosenttia".

Näin ollen ennakkoratkaisupyynnössä kuvatussa tilanteessa tukea myöntävä laitos voi pidättää viejän sen hyväksi antaman vakuuden ottaen huomioon 33 artiklan 5 kohdassa pidätettävälle summalle asetetut rajoitukset. Koska tässä tapauksessa on kuitenkin kyse ylivoimaisesta esteestä, se ei voi määrätä 20 prosentin korotusta.

Tämän asian käsittelyn kannalta ei ole mitään merkitystä sillä, estikö naudanlihan saapumisen alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan ylivoimainen este vai johtuiko tämä viejästä; viejän on joka tapauksessa palautettava se osa vientituesta, joka ei sille perustellusti kuulu, ja silloin kun ei ole kyseessä ylivoimainen este, toisin kuin tässä tapauksessa, viejän on myös maksettava ylimääräiset 20 prosenttia

4 — Lisäys ja kursivointi kirjoittajan.

mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi todennut, että taloudellisilla toimijoilla ei ole oikeutta "vaihtelevaan vientitukeen —— muun kuin jäsenvaltion osalta silloin, kun viedyt tavarat ovat tuhoutuneet ylivoimaisen esteen vuoksi sen jälkeen kun ne oli viety yhteisön tullialueelta ja ennen kuin ne saapuivat määrämaahan, joka ei ole jäsenvaltio". [5]

5. Tarkastelen nyt kansallisen tuomioistuimen esittämän ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen toista puolta. Siinä kysytään, voidaanko edellä mainituissa olosuhteissa asetusta N:o 3665/87 tulkita siten, että siinä kielletään toimivaltaista viranomaista pidättämästä vakuutta, jos vakuuden menettämisestä aiheutuisi kohtuutonta haittaa viejälle.

Anglo Irish Beefin mukaan tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi. En ole tästä samaa mieltä. Ensinnäkin kuten ennakkoratkaisupyynnössä todettiin, vakuus voidaan pidättää vain siltä osin kuin tukea on maksettu viejälle aiheettomasti, eikä niin kuin Anglo Irish Beef näyttää olettavan, koko ennakolta maksetun tuen osalta. Tässä tapauksessa on vaikea sanoa, mikä olisi kohtuuton haitta. Kuten edellä esitin ja kuten yhteisöjen tuomioistuin on myös muissa tuomioissa [6] korostanut, vientituen tarkoituksena on helpottaa yhteisön tuotteiden myyntiä maailmanmarkkinoille. Tämän vuoksi viejille maksetaan tietty rahasumma, jolla on ainoastaan tarkoitus hyvittää yhteisön hinnan ja tavarasta muualla maksettavan markkinahinnan välinen mahdollinen ero. Tuen määrä on "vaihteleva" siinä mielessä, että se lasketaan suhteessa määrämaassa maksettaviin hintoihin. Tämän vuoksi on tärkeää, että kyseiset tuotteet todella saapuvat perille alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan; [7] jos ne myydään muille markkinoille, joilla hinta on korkeampi ja joille suuntautuvaa vientiä varten myönnettävä vientituki on samoin myös alempi, viejä saisi perusteetonta etua. Viejä toisin sanoen hyötyisi korkeammasta myyntihinnasta ja saisi samanaikaisesti osakseen korkeamman tuen kuin mihin sillä olisi oikeus. On selvää, että vientitukijärjestelmä ei suinkaan ole suhteellisuusperiaatteen vastainen vaan päinvastoin sen mukainen; tukea myöntävän laitoksen maksama tuki vastaa viedystä tuotteesta maksetun yhteisön hinnan ja määrämaassa tuotteesta maksetun hinnan erotusta. Näin ollen käytetty keino eli ennakolta maksettava vaihteleva vientituki on asianmukaisella tavalla suhteessa yhteisön lainsäädännössä asetettuihin tavoitteisiin. Silloin kun viejän on ylivoimaisen esteen vuoksi vietävä tuotteensa muualle kuin alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan, hänen oikeutensa tukeen säilyy eikä siihen liity mikään seuraamus, lukuun ottamatta sitä, että otetaan huomioon yhteisön hinnan ja niillä markkinoilla maksetun hinnan, joille tuote tosiasiallisesti on viety, välinen erotus. Tämä on asetuksen tavoitteena. Säännöksissä

5 — Asia C-321/91, Tara Meat Packers, tuomio 25.5.1993 (Kok. 1993, s. I-2811, 19 kohta).

6 — Asia 89/83, Dimex, tuomio 11.7.1984 (Kok. 1984, s. 2815, 8 ja 9 kohta).

7 — Ks. asia Dimex, tuomion 16 kohta.

noudatetaan tätä tavoitetta täysimääräisesti ja järkiperäisesti.

6. Anglo Irish Beef väittää myös, että on olemassa sellainen yleinen periaate, jonka mukaan silloin kun ylivoimainen este, joka esti tavaroita saapumasta perille alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan, johtuu yhteisöjen toiminnasta, viejällä on oikeus pitää ennakolta maksettu vientituki kokonaisuudessaan. Tätä näkemystä ei voida pitää perusteltuna. Ensiksikin siinä lähdetään siitä virheellisestä olettamuksesta, että tavarat eivät saapuneet perille yhteisön toimielimen asetuksella N:o 2340/90 asettaman kauppasaarron vuoksi. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy kuitenkin selvästi ilmi, että Turkin viranomaiset pysäyttivät tavaran kuljetuksen Turkissa luultavasti noudattaakseen Yhdistyneiden Kansakuntien asettamaa kauppasaartoa eivätkä missään tapauksessa noudattaakseen edellä mainittua asetusta. Näin ollen on väärin päätellä, että ylivoimainen este tässä tapauksessa johtui yhteisöjen toimielinten toiminnasta. Anglo Irish Beef ei ole myöskään ottanut huomioon viejän sen velvollisuuden todellista luonnetta, jonka perusteella sen on palautettava se määrä, jolla tosiasiallisesti saatu tuki ylittää sen, johon viejällä on oikeus. Tämä velvollisuus ei ole lainvastaisesta toiminnasta johtuva seuraamus vaan ainoastaan aiheettomasti saadun tuen osan palauttamista. Toisin sanoen velvollisuuden tarkoituksena on aiheettomasti saadun tuen palauttaminen; siihen ei vaikuta velvoitetun syyllisyys tai vastuu, ja tämä velvollisuus on täytettävä, vaikka lasti ei saapunut perille tukihakemuksessa ilmoitettuun paikkaan ylivoimaisen esteen vuoksi. Vaikka asetuksessa säädetään ylivoimaisesta esteestä, sen tarkoituksena on ainoastaan vapauttaa viejät tällaisissa olosuhteissa vastuusta, johon ne joutuisivat aina silloin kun ne myisivät tuotteita muiden maiden markkinoille kuin alun perin oli ilmoitettu. Kun on kyseessä ylivoimainen este, tukea myöntävälle laitokselle ei ole tarpeen, kuten edellä totesin, maksaa summaa 20 prosentilla korotettuna. Tällöin viejät vapautetaan tästä velvollisuudesta, jota voidaan pitää myös rangaistuksena. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että viejillä on oikeus pitää kokonaan niille ennakolta maksettu tuki. Yhteisön oikeudessa ei säädetä tällaisesta oikeudesta eikä siitä voitaisikaan säätää ottaen huomioon järjestelmän luonteen ja tuen tarkoituksen. Silloin kun tavaroita ei viedä viejän ilmoittamaan paikkaan, "tuki" voi koskea ainoastaan yhteisön hinnan ja niillä markkinoilla maksettavan hinnan, joille tuotteet tosiasiallisesti on myyty, välistä erotusta. Näin ollen ei voida katsoa, että silloin kun yhteisön oikeudessa säädetään ylivoimaisesta esteestä, nämä säännökset antavat viejälle oikeuden pitää koko summan. Tämä ei olisi kyseessä olevan lainsäädännön tavoitteiden mukaista.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

7. Toisessa ennakkoratkaisukysymyksessä kysytään sitä, onko asetusta N:o 3665/87 pidettävä pätemättömänä sen vuoksi, ettei voida katsoa, että siinä kielletään vakuuden pidättäminen ylivoimaisen esteen sattuessa.

Anglo Irish Beef perustelee tätä kahdella tapaa; toisaalta se väittää suhteellisuusperiaatetta rikotun ja toisaalta se katsoo viejän luottamuksensuojaa loukatun. Olen jo edellä selvittänyt, miksi ensimmäinen peruste on hylättävä. Luottamuksensuojan periaatteen loukkaamisen osalta totean, että Anglo Irish Beef perustelee tätä väitettä sillä, että viejät luottivat siihen, että ne voivat pitää joka tapauksessa ja erityisesti ylivoimaisen esteen sattuessa ennakolta maksetun tuen kokonaisuudessaan. [8] En kuitenkaan ymmärrä, mihin tällainen näkemys perustuu. Jokainen keskimääräisen huolellinen taloudellinen toimija voi ainoastaan asetuksen tekstin lukemalla ymmärtää, että oikeus pitää ennakolta maksettu tuki kokonaan ja sen seurauksena saada vakuus vapautettua riippuu täysin siitä, saapuvatko tavarat tosiasiallisesti perille niiden alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan. Asetuksen N:o 3665/87 33 artiklan 2 kohdassa säädetään, että "vapautus kokonaan vakuudesta edellyttää todisteen esittämistä siitä, että — — b) kyseiset tuotteet oikeuttavat vähintään 29 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritetyn määrän suuruiseen tukeen". Lisäksi asetuksen N:o 565/80 viidennessä perustelukappaleessa nimenomaisesti todetaan, että "asettamalla vakuus on tarpeen varmistua maksetun summan palauttamisesta, jos myöhemmin osoittautuu, ettei vientitukeen ollut oikeutta tai että tuotteita tai tavaroita, joihin näitä toimenpiteitä on sovellettu, ei ole viety kolmansiin maihin säädetyssä ajassa". Asiaan liittyvät säännökset ovat edellä mainitut säännökset, eikä niiden perusteella voi syntyä muuta perusteltua olettamusta kuin olettamus oikeudesta saada tukea, jota luonnollisestikin myönnetään ainoastaan säädetyissä rajoissa.

8 — Anglo Irish Beefin mukaan tämä väite pitää paikkansa erityisesti silloin kun yhteisö estää tavaroiden saapumisen perille. Tämän osalta voin vain toistaa edellä esittämäni: kansallinen tuomioistuin esittää kiistattomasti, että Turkin viranomaiset pysäyttivät tavarat Turkissa Yhdistyneiden Kansakuntien kauppasaarron vuoksi. Tältä kannalta katsoen asetuksella N:o 2340/90 ei ole merkitystä.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

8. Kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessään kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta vahvistamaan, koskeeko asetus (ETY) N:o 2340/90, jolla kauppasaarto asetettiin, myös tavaroita, jotka ovat jo lähteneet liikkeelle ja ovat matkalla Irakiin. Jos vastaus tähän kysymykseen on myöntävä, kansallinen tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta, onko asetus pätemätön kokonaan tai osittain sen vuoksi, että se koskee sellaisten tuotteiden lisäksi, jotka aiotaan viedä maasta, myös tuotteita, jotka ovat jo matkalla.

Anglo Irish Beefin väite, jonka mukaan sillä on oikeus pitää tuki kokonaisuudessaan, perustuu sille olettamukselle, että Yhdistyneiden Kansakuntien päätöslauselma antoi mahdollisuuden vapauttaa sellaiset tavarat kauppasaarrosta, jotka olivat jo matkalla Irakiin. Tämän vuoksi Anglo Irish Beef väittää, että asetus N:o 2340/90 on lainvastainen, koska yhteisön ministerineuvosto ei antaessaan asetuksen Yhdistyneiden Kansakuntien asettaman järjestelmän täytäntöönpanemiseksi käyttänyt sille annettua harkintavaltaa

ja ottanut riittävästi huomioon viejien tarpeita. Tarkemmin sanottuna yhteisön säännösten väitetään olevan lainvastaisia sen vuoksi, että ne ovat syrjiviä. Anglo Irish Beefin mukaan tämä ilmenee siitä, että Irakista tuotavia tavaroita ja niiden tuojia kohdellaan eri tavalla kuin Irakiin vietäviä tavaroita ja niiden viejiä, ja siitä, että kauppasaarto koskee vain jälkimmäisiä. Tämä väite on esitetty sen tueksi, että jos asetus olisi laadittu siten, että siinä olisi otettu huomioon Anglo Irish Beefin ja useiden muiden samassa tilanteessa olleiden viejien tarpeet, ministeriöllä ei olisi ollut mitään perusteita vaatia riidanalaisen tuen palauttamista.

Neuvosto, komissio sekä Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ovat kaikki kieltäneet tämän väitteen paikkansapitävyyden erityisesti sen vuoksi, että asetuksella N:o 2340/90 pannaan tarkasti täytäntöön Yhdistyneiden Kansakuntien päätöslauselma, joka sitoi yhteisöä ja sen jäsenvaltioita.

Minusta kuitenkin näyttää siltä, että tähän liittyy yksi olennainen tekijä, jota on syytä tarkastella ensin. Selvyyden vuoksi haluan muistuttaa, että kansallinen tuomioistuin on pyytänyt tulkitsemaan kahta asetusta eli kauppasaartoa koskevaa asetusta N:o 2340/90, jolla on merkitystä tässä asiassa ainoastaan siltä osin kuin siinä säädetään tilanteesta, joka määritellään toisessa asetuksessa (asetus N:o 3665/87) ylivoimaiseksi esteeksi. Tämä jälkimmäinen asetus koskee kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevaa asiaa. Tämän asetuksen mukaisesti niiden oikeuksien tunnustaminen, joihin Anglo Irish Beef vetoaa pääasian oikeudenkäynnissä, riippuu ainoastaan siitä, täyttyykö vaatimus siitä, että tavaroiden on pitänyt päästä perille siihen määräpaikkaan, jonne suuntautuvaa vientiä varten viejä on saanut ennakolta tukea. Tämä vaatimus ei täyty tässä asiassa, ja tämän vuoksi Anglo Irish Beefin vaatimuksille ei ole enää perustetta yhteisön oikeuden mukaan. Tässä on kyse ylivoimaisesta esteestä, jota koskevat sovellettavan asetuksen asiaan liittyvät säännökset. Näiden mainittujen säännösten mukaan Anglo Irish Beefille ei myönnetä täyttä tukea vaan vaihtelevaa tukea; jotta vakuus voitaisiin vapauttaa, viejän on maksettava tukea myöntäneelle laitokselle se erotus, jolla tavaroiden alun perin ilmoitetun määräpaikan mukaan vahvistettu summa ylittää niillä markkinoilla maksettavan hinnan, jonne tuotteet tosiasiallisesti saapuivat. Tässä asiassa on näin ollen merkitystä ainoastaan sillä, miten tarkastellaan ylivoimaista estettä, joka objektiivisella tavalla esti tavaroiden saapumisen alun perin ilmoitettuun määräpaikkaan; riita-asian ratkaisun kannalta ratkaisevaa on itse kauppasaarto eivätkä asetuksen N:o 2340/90 säännökset, olivatpa ne minkä sisältöisiä tahansa. Voidaan kysyä, mitkä olisivatkaan olleet käytännön seuraukset, jos yhteisö olisi tässä asetuksessa poikennut YK:n päätöslauselmasta ja vapauttanut kauppasaarrosta maasta jo viedyt ja edelleen matkalla olleet tavarat, kuten Anglo Irish Beef esittää. On varmaa, ettei sellaisia kolmansia maita, jotka YK:n päätöslauselman johdosta taikka omasta halustaan halusivat kuitenkin estää Irakiin matkalla olevien tuotteiden kauttakulun, olisi voitu velvoittaa noudattamaan tätä erilaista järjestelmää. Itse asiassa tässä asiassa kävi juuri näin. Turkin viranomaiset pysäyttivät Anglo Irish Beefin lastin riippumatta kauppasaartoa

koskevista yhteisön säännöksistä. Tämän vuoksi on selvää, mihin johtopäätökseen on päädyttävä. Asetuksen N:o 2340/90 väitetyn pätemättömyyden vahvistaminen ei vaikuttaisi millään tavalla siihen, miten tässä asiassa asetuksen N:o 3665/87 edellä kuvattuja säännöksiä sovelletaan ylivoimaisen esteen sattuessa. Näin ollen kansallisen tuomioistuimen esittämä kolmas ennakkoratkaisukysymys on vain teoreettinen. Yhteisöjen tuomioistuin on aina kieltäytynyt vastaamasta tällaisiin ennakkoratkaisukysymyksiin. [9] Mielestäni tässä tapauksessa on myös noudatettava tätä perusteltua ja vakiintunutta periaatetta.

Ratkaisuehdotus

Edellä esitetyn perusteella olen sitä mieltä, että High Court of Irelandin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin olisi vastattava seuraavalla tavalla:

"1) Jos viejä saa vientitukea maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 33 artiklan 5 kohdan perusteella ja jos tavaroita ei ylivoimaisen esteen vuoksi myydä alun perin ilmoitettuun määrämaahan vaan maihin, jonne suuntautuvaa vientiä varten myönnettävä vientituki on pienempi, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisen tuen välistä erotusta.

2) Asetuksen N:o 3665/87 tarkastelussa esitettyjen tietojen perusteella ei ole käynyt ilmi mitään, mikä saattaisi vaikuttaa asetuksen pätevyyteen."

9 — Asia C-18/93, Corsica Ferries, tuomio 17.5.1994 (Kok. 1994, s. 1783, 14 kohta) oikeuskäytäntöviittauksineen.